

ÉNEK-ZENE

A változat

5–8. évfolyam

„Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal... (Kodály Zoltán)

Az ének-zene tanításának legfőbb célja a tanulók zenei anyanyelvi ismereteinek bővítése. Fontos cél továbbá, hogy a megalapozott zenei képességek *továbbfejlődjenek*. Középpontban továbbra is a zenei aktivitás, ezen belül az éneklés áll. A kerettantervben két évre vonatkozó órakeretek vannak feltüntetve, melyek a különböző órai tevékenységek egymáshoz viszonyított arányát jelzik. A tematikai egységek és a tartalmak az oktatás gyakorlatában átfedik egymást.

A Kerettanterv témakörei:

1. Zeneművek / Népdalok, műdalok
2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag
3. Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés
4. Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés
5. Zenei ismeretek / Zenei írás-olvasás

A Készségek fő területei: előadói, befogadói és alkotó készség, melyek a fenti témakörökön belül találhatóak. Az ének-zene tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: A tanár és a tanuló együttműködésének kiemelt szerepe van az aktív tanulás kompetenciáinak kialakításában és fenntartásában, megerősítésében és továbbfejlesztésében. Ebben az ének-zenére különösen fontos szerep hárul. Az ének-zene tanulását nem a hagyományosnak tekintett tanulási módok, hanem a ráérzés, a gyakorlás (ismétlés) és az önreflexivitás támogatja. Ebből adódik, hogy a tanulásból adódó sikeresség élményként jelenik meg. Ennek az élménynek a megtapasztalása más tárgyak tanulásához is pozitívan járul hozzá.

A kommunikációs kompetenciák: Az írott és a beszélt nyelvhez hasonlóan létezik zenei anyanyelv is, mely saját szintaktikával rendelkező, hierarchikus rendszer. Ezek feldolgozása azonos agyi struktúrák által történik, ezért a zene kiválóan alkalmas az anyanyelvi és az idegen nyelvi kompetenciák fejlesztésére, illetve a beszédnehézségek enyhítésére, melyekre hatékony eszköz a ritmus és a hallásfejlesztés. Lényeges a szöveges éneklés, mint verbális kommunikáció, valamint a saját, alkotó gondolatokat kifejező improvizáció. A kommunikációs készségek mélyüléséhez kapcsolódik a zeneművek elemzése, amely által a tanuló saját szavaival képes leírni a zenei folyamatokat, megérti a tágabb összefüggéseket, a zene funkcióját és kapcsolatát azzal a világgal, amelyben létrejött, illetve azzal a világgal, melyben aktuálisan hatást gyakorol. A tanuló így megismeri a zene mindennapi funkcióját és megtanulja értelmezni a zene médiában történő használatát is.

A digitális kompetenciák: A tanuló a digitális világban él és annak eszközeit használja mindennapjaihoz, ezért az oktatás hatékonyságát növeli, ha a pedagógus épít a tanuló ilyen irányú jártasságára. A tanuló kezében lévő mindennapos digitális eszközök alkalmasak arra is, hogy használójuk számára a zenei kommunikáció eszközei legyenek. A zenei szoftverek, alkalmazások játékosan fejlesztik az infokommunikációs kompetenciákat.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tanuló megtapasztalja az együttműködés hatékonyságát a csoportos zenei tevékenységeken keresztül (pl. kórus), és lehetősége van véleményének, gondolatainak kinyilvánítására. Mások produkciójának tisztelettel való figyelése a különböző nézőpontok iránti toleranciáját formálja.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: Az önkifejezés, a kreativitás és a szépezzék fejlesztése keretében a tanuló a zenét sajátos nyelvként ismeri fel, mellyel képessé válik gondolatai, érzései tolmácsolására, használva az improvizáció adta lehetőségeket is. Ezen kívül különböző kultúrák zenéjével való ismerkedés és azok társadalmi funkciójának megértése hozzájárul a komplex látásmód kifejlődéséhez.

Fontos, hogy a tanulók minél differenciáltabban tudják megfogalmazni a zeneművek üzenetét és megtalálják önmagukat bennük. Ehhez szükséges a tanár változatos, és életkori sajátosságokhoz igazodó gazdag motivációs tárháza.

Az ének-zene órák fontos célja a komplex élményátadás, mely a tanulót különféle tevékenységeken keresztül vonja be a zenélésbe. Ide tartozik a mozgás, koncertlátogatás, tánctanulás, a zenei anyaghoz kapcsolódó dramatikus előadások létrehozása és az órán kívüli gyűjtőmunka. A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát az iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

Összességében továbbra is fontos cél, hogy tovább erősödjön a tanulóknál kulturális és társadalmi identitásuk. A művészeteket, ezen belül a zenét, mint pótolhatatlan emberi szükségletet éljék meg.

A tanár megismertethet diákjaival „kedvenc” dalokat és figyelmet kell fordítani a zenei rétegműfajok napjainkban folyamatosan változó jelenségeire is.

Az imádság egyik legkifejezőbb módja az éneklés. A katolikus iskolákban kiemelkedően fontos szerepe van az énekes imádságoknak. A gyermekeknek meg kell ismerniük, meg kell tanulniuk az iskolai liturgiák és a misék énekes anyagát ahhoz, hogy a liturgikus cselekményeknek ne szemlélői, hanem szereplői, átélői legyenek.

A katolikus iskolákban az énekes anyag havi egy egyházi énekkel, népénekekkel, könnyen énekelhető gregorián dallammal kell, hogy bővüljön. Ezek elosztása követi az egyházi év ünnepeit. Mivel a liturgikus alkalmakkor (iskolamiséken, osztálymiséken) állandóan használatban is vannak, így a magasabb osztályokba lépve ez a repertoár egyre bővül, miközben ismétlődik is.

5–6. évfolyam

A fenti életszakaszban a fejlesztés fő célja a tanuló továbbvezetése a tevékenységközpontú zenei megismerés folyamatában. Cél továbbá, hogy minél több játékos és kreatív módszert használjanak képzeletük fejlesztésére. A közös éneklések, zenélések, mint a személyiség egészséges fejlődésének nélkülözhetetlen formái segítik a másokkal történő harmonikus együttműködést, a közösségi összetartozás érzését, az önkifejezés, az önismeret belső készítésének kialakulását. Kodály útmutatása szerint, az így megszerzett tapasztalatok elvezetnek a remekművek befogadásához.

A tanulók tovább ismerkednek a klasszikus zenekar hangszereivel, valamint magyar népi hangszerekkel is.

A zenei készségfejlesztés célja ebben az életkorban a zenei anyagban megismert ritmus- és ütemfajták megismerése és gyakorlása. A ritmikai, dallami, és hallási készségek fejlesztésében és gyakorlásában egyre nagyobb szerepet kap az önkifejezés, a tanult zenei elemek és eszközök önálló alkalmazása.

A zenehallgatás célja a művek megismerésén túl a zenei kifejezőeszközök mélyrehatóbb elemzése és a zeneművek tágabb történelmi és társadalmi kontextusban való értelmezése. Az értelmezés része a zene keltette gondolatok, érzések, vélemények szóbeli kifejezése is, melyek az érzelmi nevelést segítik.

A témakörök és a fejlesztési feladatok átfedik egymást, egy-egy fejlesztési feladat több különböző témakörben is megjelenik, ezáltal a tanórákon belül is érvényesül a komplexitás.

5. évfolyam

Az 5. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 68 óra

Szabadon tervezhető óra: 4 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Zeneművek / Énekes anyag	34
2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag	14
3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	8
4. Ismeretek / Hallásfejlesztés	6
5. Ismeretek / Zenei írás, olvasás	6
Szabadon tervezhető óra	4
- Zeneművek/ Énekes anyag	2
- Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	1
- Koncert-pedagógiai élmény (területi zenés műsor, koncert megtekintése)	1
Összes óraszám:	72

Tematikai egység	1. Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 34 óra
<p><i>Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből:</i> A bundának nincs gallérja; A kapuban a szekér; A karádi faluvégen; Aki dudás; Árpa is van; Az ürögi faluvégen; Csínom Palkó Csínom Jankó; Dudaszó hallatszik; Erdő, erdő, de magos a teteje; Egy kis kertek keríttek; Erdő, erdő, erdő; Érik a szőlő; Esik az eső, ázik a heveder; Hej, Dunáról fúj a szél; Hidló végén; Hol jártál az éjjel cinegemadár; Hull a szilva; Jaj, de beteg vagyok; Jó gazdasszony vagyok én; Kicsi vagyok, nagy az eszem; Kitrákotty – mese; Megyen már a hajnalcsillag lefelé; Még azt mondják, nem illik; Megismerni a kanászt; Összegyűltek, összegyűltek; Póda Péter, Póda Pál; Régi táncdal; Sej, Nagyabonyban; Száraz tónak nedves partján; Úgy tetszik, hogy jó helyen vagyunk itt</p> <p><i>Műzenei szemelvények, más népek dalai:</i> M. Praetorius: Viva la Musica (kánon); J. S. Bach: Üdv rád és házad népére; L. van Beethoven: A mormotás fiú dala; Johannes Brahms: Bölcsődal; Bárdos Lajos: Szép kis család; Szőnyi Erzsébet: Postaváró (amerikai dallam); A kis lányok (cseh népdal.); Édes fülmile (tatár népdal.); Pál, Kata, Péter (francia); Áll egy ifjú nyírfa (orosz népdal.)</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:</i> Báránkamon csengő szól; Bárcsak régen felébredtem volna; Föl, föl, vitézek; Haj, ki, kisse, haj; Kossuth Lajos azt írta; Pásztorok, keljünk fel; Új esztendő; Regős ének, Talalaj, talalaj, Tóth Lőrinc</p>		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszereken játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszereken játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó táncval, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban 		

<ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése 	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán 	<ul style="list-style-type: none"> – 5. osztályban 50 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése
Fogalmak	Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; visszatérő szerkezet, ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társas-ének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte

Tematikai egység	2. Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 14 óra
<p>Zenehallgatási anyag: Dunántúli ugrós táncok Kodály Zoltán: Hány János: Sej, Nagyabonyban; Székelyfonó: Kitrákotty mese; Karácsonyi pásztortánc: gyermekkar Bartók Béla: Magyar képek: Este a székelyeknél; Ürögi kanásztánc; Román népi táncok: 6-7. tétel Bárdos Lajos: Régi táncdal - vegyeskar Zene Mátyás király udvarából J. S. Bach: Parasztkantáta: (Mer hahn en neue Oberkeet) W. A. Mozart: Egy kis éji zene; A - dúr zongoraszonáta - III. Török induló Liszt Ferenc: Manók tánca Johannes Brahms: V. magyar tánc Mogyeszt Muszorgszkij: Egy kiállítás képei –Ódon várkastély; Tüilériák kertje Farkas Ferenc: Régi magyar táncok – Lapockás tánc, Ugrós Ligeti György: Síppal, dobbal, nádi hegedűvel - dalciklus Weöres Sándor verseire John Williams: Csillagok háborúja – induló</p>		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben 		

<ul style="list-style-type: none"> – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében 	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken, városi koncerteken (Zene Világnapja, adventi, karácsonyi koncert, templomi koncertek) – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata 	<ul style="list-style-type: none"> – a legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete – A klasszikus szimfonikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)
Fogalmak	Népi és klasszikus hangszercsaládok és hangszerek; karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj

Tematikai egység	3. Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 8 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Változó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása 		<ul style="list-style-type: none"> – A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet
Fogalmak	Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem	

Tematikai egység	4. Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 6 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.) 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására 		<ul style="list-style-type: none"> – Tiszta kvint, tiszta kvart, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás – Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése
Fogalmak	Hangköz; hangzat; hármashangzat	

Tematikai egység	5. Zenei ismeretek / Zenei írás-olvasás		Órakeret 6 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK			
<ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodok, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegyre, C-dóban 			
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása. 		<ul style="list-style-type: none"> – a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – a tiszta hangközök grafikai képe és írása 	
Fogalmak	Tempójelzés; relatív szolmizáció		

<p>Szabadon tervezhető óra</p> <p>Témakör: Koncert-pedagógiai élmény / Koncert megtekintése</p> <p>Órakeret: 1 óra</p>
<p>Tanulási eredmények</p> <p>A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozáskor, de legmagasabb fokát az iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.</p>

A
továbbhaladás
feltételei:

1. Zeneművek / Énekes anyag

A nevelő által kijelölt nép-és műdalok szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése kottaképről és emlékezetből. Éneklés során a tanuló ügyel az előadásmódra (tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte).

A magyar népdalok stílusrétegződése:

régi és új stílusú népdal; kvintváltás; visszatérő szerkezet; ereszkedő és kupolás dallamvonal felismerése.

2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag

A legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete.

A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős)

3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés

Ismeri és használja a tanult ritmusértékek (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod) gyakorló nevét, grafikai jelét és értékét.

A tanult ritmusokkal hiányos ritmussorokat tud kiegészíteni vagy megalkotni. (szinkópa, tá-titi, nyújtott és éles ritmus)

4. Ismeretek / Hallásfejlesztés

Kézjelről tud szolmizálva énekelni. Rövid dallamokat tud megalkotni. (Pentaton és diaton dallamok a tanult elemek felhasználásával.) Megnevezi a tanult hangközöket (T5, T4, T8, k2, n2, k3, n3).

5. Ismeretek / Zenei írás-olvasás

Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodok, kis éles-, és kis nyújtott ritmusok fordulataival. A tiszta hangközök grafikai képe és írása. Relatív hangok olvasása.

6. évfolyam

A 6. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra

Szabadon tervezhető óra: 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Zeneművek / Énekes anyag	17
2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag	7
3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	4
4. Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
5. Ismeretek / Zenei írás, olvasás	3
Szabadon tervezhető óra	2
- Zeneművek/ Zenehallgatás	1
- Koncert-pedagógiai élmény (területi zenés műsorok, koncertek megtekintése)	1
Összes óraszám:	36

Tematikai egység	1. Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 17 óra
<p><i>Dalok a mindennapi élet, munka, szerelem témaköreiből :</i> A Vargák ablakja; De szeretnék páva lenni, Duna parton; Elment a két lány; Este van már; A Mátrai Képek dalai: A Vidrócki híres nyája, Elmegyek, elmegyek, Madárka, madárka, Sej, a tari réten; Két tyúkom tavalyi, Nem vagyok én senkinek sem adósa; Nézd meg lányom, nézd meg jól; Ősszel érik babám; Tavaszi szél; A jó lovas katonának</p> <p><i>Műzenei szemelvények, más népek dalai:</i> John Of Fornsete: Nyár-kánon; Te álomszuszék, ébredj! – angol kánon; Tinódi Lantos Sebestyén: Egri históriának summája; J. Haydn: Falusi jókedv; Fa fölött, fa alatt – szlovák népdal</p> <p><i>Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:</i> Egressy Béni: Szózat; Ki, s ki népei vagytok; A kis Jézus megszületett; Hayes – Kerényi György: Karácsony ünnepén – kánon; A, A, A, a farsangi napokban; Azért, hogy én huszár vagyok; Örvendetes napunk támadt</p>		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		

<ul style="list-style-type: none"> – Népdalok a magyar népzene régi és új rétegéből, más népek dalai és műdalok hallás utáni megtanulása, éneklése kottaképről és emlékezetből, szöveggel – A tanult dalok tiszta intonációjának fejlesztése az éneklés helyes szokásainak gyakorlásával és szolmizációs éneklésével – A tanult magyar népdalok meghallgatása tanári előadásban, adatközlő által és feldolgozott formában is – A tanult dalok feldolgozása dramatizált előadással és tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – Különböző stílusú műdalok, kánonok, duettek, zenei szemelvények hallás utáni megtanulása és éneklése kottaképről és emlékezetből – Megzenésített versek éneklése tanár, hangszeren játszó osztálytárs, vagy zenei alap által megszólaltatott hangszerkísérettel – A tanult dalok feldolgozása a kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel – Előadói készség: Éneklését tudja a dalok karakteréhez, hangulatához igazítani <ul style="list-style-type: none"> • Előadásában tud hangszerkísérethez és az éneklő közösséghez alkalmazkodni • Éneklése az alsóbb évfolyamokban kialakított helyes éneklési szokásokra épül – Befogadói készség: Az új dalok egyre értőbb meghallgatása <ul style="list-style-type: none"> • A képzelet használatának szorgalmazása a zeneművek befogadása közben – Alkotói készség: Aktív részvétel szorgalmazása az alkotói folyamatokban <ul style="list-style-type: none"> • A megélt élmények feldolgozásának segítése 	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés – A népdalokhoz kapcsolódó gyermekjátékok, táncok előadása – Népszokások eljátszása – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó iskolai műsorok előadásában – Részvétel az iskolai kórus munkájában – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dalok kapcsán 	<ul style="list-style-type: none"> – 6. osztályban 26 dal megismerése – A dalokban előforduló népi kifejezések értelmezése – A dalok témájához, karakteréhez igazodó tempók, éneklési módok megismerése – A Szózat hallás utáni megtanulása és éneklése
Fogalmak	Régi és új stílusú népdal; kvintváltás; visszatérő szerkezet, ereszkedő és kupolás dallamvonal; adatközlő a cappella; kamaraének – társas-ének; versmegzenésítés; tempo giusto, parlando, rubato, mezzoforte, forte, piano, crescendo, decrescendo

Tematikai egység	2. Zeneművek / Zenehallgatás		Órakeret 7 óra
<p>Zenehallgatási anyag: Kapuvári verbunk (Magyar népzenei antológia) Kodály Zoltán: Lengyel László – gyermekkar; Gergely-járás – részlet - Jobb az árpa – gyermekkar; Kállai kettős – vegyeskar, népi zenekari kísérettel; Mátrai képek - vegyeskar Bartók Béla: Magyar képek – Medvetánc; Gyermekeknek – Fa fölött, fa alatt Hans Leo Hassler: Gagliarda - vegyeskar, olasz nyelven Georg Friedrich Handel: Vízizene – D- dúr szvit I. tétel Joseph Haydn: Üstdob szimfónia II. tétel W. A. Mozart: A varázsfuvola - részletek Erkel Ferenc: Hunyadi László – Palotás, Meghalt a cselszövő Liszt Ferenc: 2. magyar rapszódia - részlet Bedrich Smetana: Moldva – részlet Benjamin Britten: Variációk és fuga egy Purcell témára (szimfonikus zenekar bemutatása)</p>			
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK			
<ul style="list-style-type: none"> – A zene keltette érzések, gondolatok, vélemények megfogalmazása tanári kérdések segítségével – Párhuzamok felismerése a régmúlt, közelmúlt és a jelen zenei megnyilvánulásai között a hallgatott zenékben – Jellegzetes hangszerek, hangszercsoportok kapcsolása a megismert népzenei és műzenei stílusokhoz/műfajokhoz – Befogadói készség: kapcsolatot talál a dalokban, zeneművekben megjelenő élethelyzetek és saját élete között. – Azonosítani tudja a különböző zenei karaktereket – Követni tudja a rövidebb zenei formahatárokat, tagolásokat akár énekes, akár hangszeres részletek tekintetében 			
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken, városi koncerteken (Zene Világnapja, adventi, karácsonyi koncert, templomi koncertek) – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, 		<ul style="list-style-type: none"> – A klasszikus szimfonikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafúvók rézfúvók, vonós, ütős) – A karmester és a karvezető különböző szerepének megértése – A madrigalizmus (szövegfestés) megfigyelése a különböző korokban, a szöveges és abszolút zenében 	

képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata	
Fogalmak	Klasszikus hangszercsaládok és hangszerek, karmester; karvezető, programzene; színpadi zene; alkalmazott zene; cselekmény, műfaj; funkció; zenei téma; komolyzene, könnyű zene; madrigál; a vegyes kar szólamai (szoprán, mezo, alt, tenor, bariton, basszus), szimfonikus zenekar, kamaraegyüttes, tétel, szerkesztésmód (rondóforma, szonátaforma, variációs tétel, triós forma), periódus, késleltetés, műdal, versenymű, szonáta, szimfónia, vonósnégyes

Tematikai egység	3. Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés	Órakeret 4 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – Páros és páratlan lüktetés felismerése hallás és kottakép alapján – Az énekes és a zenehallgatási anyag metrikai és ritmikai jellemzőinek megfigyelése, reprodukciója – Változó ütemek megfigyelése az énekes- és zenehallgatási anyagban – Alkotói készség: páros és páratlan lüktetésű ritmussorok alkotása a tanult ritmusokkal hiányos ritmussorok tud kiegészítése vagy teljes megalkotása a megadott formai kereteken belül tá-titi, szinkópa, nyújtott és éles ritmusokkal, tizenhatodokkal. 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon, felelgetős a tanárral, később az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása 		<ul style="list-style-type: none"> – A tanult ritmusértékek bővítése a 16-od, kis éles és nyújtott ritmussal. Ismeri és használja gyakorló nevüket, grafikai jelüket és értéküket – Érzékeli a páros, páratlan és a váltakozó ütemet
Fogalmak	Kis éles, kis nyújtott ritmus; tizenhatod; váltakozó ütem	

Tematikai egység	4. Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		

<ul style="list-style-type: none"> – A tiszta hangközök felismerése és megnevezése – A kis és nagy terc és szekund hangzalkotó szerepének érzékelése és megértése – A dúr és moll jellegű hangzás megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – Az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése és megnevezése – Ismerje a fi, szi, ta, módosított szolmizációs hangok dallamalkotásban betöltött szerepét – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – Az intonációs készség és a megosztott figyelem képességének fejlesztése a többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével – A tanult énekelt zenei anyaghoz köthető szolmizációs hangok kézjelről történő éneklése – Alkotói készség: az 1. – 4. osztályban és az újonnan tanult zenei elemeket készség szinten, alkotó módon tudja használni (Rövidebb pentaton és hétfokú dallamokat tud kiegészíteni, befejezni és egyszerűbb formában megalkotni.) 	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására 	<ul style="list-style-type: none"> – Tiszta kvint, tiszta kvart, tiszta oktáv – Kis terc, nagy terc, kis szekund, nagy szekund – Dúr és moll hangzás – Módosított hangok: fi, szi, ta szolmizációs hangok felismerése, dallamalkotó szerepük értelmezése
Fogalmak	Hangköz; hangzat; hármashangzat; dúr - moll jelleg; módosított hangok; módosító jelek

Tematikai egység	5. Zenei ismeretek / Zenei írás-olvasás	Órakeret 3 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodok, kis éles és kis nyújtott ritmusok fordulataival – az új ritmikai elemek felismerése kottaképben – az új ritmikai elemek leírása rövid gyakorlatokban – a tiszta hangközök, a kis- és nagy szekund hangköz megfigyelése, megnevezése és írása az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan – a tanult hangközök éneklése tanári segítséggel – a tanult hangközök megszólaltatása egyidejűleg is, énekelve és hangszeren próbálva – rövid dallamok írása betűkottáról hangjegybe, C-dóban 		

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása. 	<ul style="list-style-type: none"> – a tizenhatod – formációk grafikai képe és írása – a kis éles és kis nyújtott ritmusok grafikai képe és írása – a tiszta hangközök grafikai képe és írása – a módosított hangok grafikai képe és írása – az abszolút hangnevek – C-dúr, a-moll
Fogalmak	Tempójelzés; relatív szolmizáció; abszolút hangnevek; dúr; természetes moll; előjegyzés

<p>Szabadon tervezhető óra</p> <p>Témakör: Koncert-pedagógiai élmény / Koncert megtekintése</p> <p>Órakeret: 1 óra</p>
<p>Tanulási eredmények</p> <p>A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát az iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.</p>

<p>A továbbhaladás feltételei:</p>	<p style="text-align: center;">1. Zeneművek / Énekes anyaga</p> <p>A nevelő által kijelölt népdalok szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése kottaképről és emlékezetből. A tanuló a zenei jelzések figyelembevételével énekel.</p> <p>A magyar népdalok stílusrétegződése: régi és új stílusú népdal; kvintváltás; visszatérő szerkezet; ereszkedő és kupolás dallamvonal felismerése.</p> <p style="text-align: center;">2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag</p>
---	---

A legelterjedtebb magyar népi hangszerek (pl. tekerő, duda, cimbalom, citera, doromb, furulya, tárogató, síp) ismerete.

A klasszikus zenekar hangszercsaládjainak felsorolása, és alapvető hangszereinek megnevezése (fafűvők rézfűvők, vonós, ütős).

Megnevezi a különböző kórustípusok szólamait. Megnevez népdalgyűjtőket és tájékozott a népdalgyűjtés témakörében. Képes különbséget tenni a népdal és műdal közt.

3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés

Ismeri és használja a tanult ritmusértékek (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod) gyakorló nevét, grafikai jelét és értékét.

A tanult ritmusokkal hiányos ritmussorokat tud kiegészíteni vagy megalkotni. (szinkópa, tá-titi, nyújtott-és, éles ritmus, kis éles-, és kis nyújtott ritmus).

4. Ismeretek / Hallásfejlesztés

Kézjelről tud szolmizálva énekelni. Rövid dallamokat tud megalkotni. (Pentaton és diaton dallamok a tanult elemek felhasználásával.) Megnevezi a tanult hangközöket (T5, T4, T8, k2, n2, k3, n3). Megnevezi a módosító jeleket és módosított hangokat.

5. Ismeretek / Zenei írás-olvasás

Ritmusgyakorlatok olvasása és hangoztatása tizenhatodok, kis éles-, és kis nyújtott ritmusok fordulataival. A tiszta hangközök grafikai képe és írása. Relatív-, és abszolút hangok olvasása.

7-8. évfolyam

Az iskolai zenei nevelés elsődleges élményforrása a közös éneklés és a műalkotás optimális zenei befogadása.

A zenei befogadás aránya megnő, melyet változatos motivációs technikákkal és aktivitások gazdag tárházával lehet sikeressé tenni. Meg kell találni azokat a közös kreatív zenélési formákat, melyek segítenek a remekművek közelébe jutni.

Dalkincsük folyamatosan bővül a magyar és más népek dalaival, ez által fejlődik stílusos, kifejező éneklésük. A dalok és zeneművek válogatása igazodik életkori sajátosságaikhoz.

A közös éneklés legmagasabb szintje az iskolai kórus, mely nélkül nem teljesíthetők Kodály zenei nevelési elvei.

Ebben a tanulási szakaszban összegződnek a korábbi tanítási egységek zeneművei zenetörténeti szemléletmóddal. A tanulók minden egyes tanévben találkoztak a fontos zenetörténeti korszakokhoz tartozó, életkori sajátosságaiknak megfelelő zeneművekkel, melyeknek itt a rendszerezése történik.

Legfontosabb módszertani elv, hogy megfelelő motivációval a gyermek megtalálja a kapcsolatot a zeneművek által közvetített érzelmi – intellektuális élethelyzetek és a sajátja között!

A szabad órakeret lehetőséget ad a tanárnak az értékválasztásra kedvelt dalaiból, illetve a különböző médiumok által közvetített sokféle zenéből, napjaink szerteágazó rétegműfajaiból.

7. évfolyam

A 7. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra

Szabadon tervezhető óra: 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Zeneművek / Énekes anyag	14
2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag	12
3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	3
4. Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
5. Ismeretek / Zenei írás, olvasás	2
Szabadon tervezhető óra	2

- Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	2
Összes óraszám:	36

Tematikai egység	1. Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 14 óra
<p>Magyar népdalok: A szennai lipisen-laposton; Által mennék; Ej, haj, gyöngyvirág; Erdő, erdő, de magos a teteje; Fecském, fecském; Hopp ide tisztán; Kecskemét is kiállítja; Megkötöm lovamat; Megrakják a tüzet; Sej, felszállott a kakas; Te vagy a legény, legény</p> <p>Műzenei szemelvények: Gloria Patri et Filio (gregorián); Moniot D'Arras: Nyári ének (XIII sz.); Praetorius: Jubilate Deo – kánon; J. S. Bach: Már nyugosznak a völgyek (János Passió 15. sz); J. Haydn: Szerenád; W. A.Mozart: Vágyódás a tavasz után; L. van Beethoven: Urián földkörüli utazása, Örömóda; Franz Schubert: A pisztráng</p> <p>Dalok alkalmazásra, keresztény ünnepekre, jeles napokra: Pásztorok, pásztorok, örvendezve; Kossuth Lajos táborában; Amadé László – Arany János: Toborzó (A szép fényes katonának); Bocsásd meg Úristen (Cantus Catholici, 1651, Balassi B.) protestáns egyházi népének; Néktek emlékezem (Cantus Catholici, 1651)</p>		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> - Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből - Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus) - A parlando, rubato, giusto természetes módú használata - Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból - Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel - Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó táncal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel - A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése - Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> - A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés - A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál - Éneklés az iskolai kórusban 	<ul style="list-style-type: none"> - Népdalok és műdalok - a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői - Műzene és népzenei feldolgozások 	

<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben – A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása 	<p>különbsége</p> <ul style="list-style-type: none"> – Homofon és polifon (kánon) szerkesztés, imitáció
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése.

Tematikai egység	2. Zeneművek / Zenehallgatás	Órakeret 12 óra
<p>Zenehallgatási anyag: Magyar Gregoriánium (Schola Hungarica) - részletek Orlando di Lasso: Visszhang Bakfark Bálint: Fantázia lantra - részlet J. S. Bach: h-moll szvit – Badinerie; d-moll toccata és fúga; Parasztkantáta Nr.16 basszus ária; János Passió – Már nyugosznak a völgyek 15. sz. G. F. Handel: Messiás – Halleluja; F- dúr orgonaverseny I. tétel H. Purcell: Artúr király – Pásztor, pásztor Joseph Haydn: Óra – szimfónia II. tétel, fisz-moll (Búcsú) szimfónia IV. tétel W. A. Mozart: Falusi muzsikusok; Figaro házassága – nyitány részlet L. van Beethoven: G-dúr zongoraverseny 2. tétel; IX. szimfónia – Örömóda Franz Schubert: A pisztráng; A - dúr zongoraötös IV. tétel Kodály Zoltán: Jelenti magát Jézus Új Pátria sorozat – Utolsó Óra (válogatás) A népzenei revival legjobb felvételei</p>		
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozások során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken, városi koncerteken (Zene Világnapja, adventi, karácsonyi koncert, templomi koncertek) – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához 		<ul style="list-style-type: none"> – Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket – Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait

<ul style="list-style-type: none"> – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata 	
<p>Fogalmak</p>	<p>Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene</p> <p>Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé</p> <p>Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés</p>	<p>Órakeret 3 óra</p>
<p style="text-align: center;">FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p>		
<ul style="list-style-type: none"> – Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket. 		
<p style="text-align: center;">JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK</p>	<p style="text-align: center;">ISMERETEK</p>	
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között 	<ul style="list-style-type: none"> – Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás 	

<ul style="list-style-type: none"> – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása 	
Fogalmak	3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

Tematikai egység	4. Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniak megfigyelésének és meghallásának gyakorlására 	<ul style="list-style-type: none"> – A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, kis és nagy szeptim 	
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése.	

Tematikai egység	5. Zenei ismeretek / Zenei írás-olvasás		Órakeret 2 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK			
<ul style="list-style-type: none"> – Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan 			
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása. 		<ul style="list-style-type: none"> – Új ismeret: 1#, 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: <p>>Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete</p> <p>>A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon</p> <p>>Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan</p> <p>>Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete</p> <p>>Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete a dúr és moll jelleg hangzásában</p>	
Fogalmak	Minden korábbiakban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, e-moll, F-dúr, d-moll		

<p>Szabadon tervezhető óra</p> <p>Témakör: Zeneművek / Zenehallgatás</p> <p>Órakeret: 2 óra</p>
<p>Tanulási eredmények</p> <p>A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát az</p>

iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

A
továbbhaladás
feltételei:

1. Zeneművek/ Énekes anyaga

A nevelő által kijelölt népdalok szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése kottaképről és emlékezetből. Az adott népdal, műdal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
A magyar népdalok stílusrétegződése:
régí és új stílusú népdal; felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait.

2. Zeneművek/ Zenehallgatási anyag I.

Megnevez népdalgyűjtőket és tájékozott a népdalgyűjtés témakörében. Képes különbséget tenni a népdal és műdal közt. Tudja a régi és új stílusú népdalok jellemzőit.

Zeneművek/ Zenehallgatási anyag II.

Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális háttérüket (középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, kortárs zene).
Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait (zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé).

3. Ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Ismeri és használja a tanult ritmusértékek (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod) gyakorló nevét, grafikai jelét és értékét. Ritmusgyakorlatok, tanult dalok ritmusának hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval is.

4. Ismeretek/ Hallásfejlesztés

	<p>Megnevezi a tanult hangközöket (T5, T4, T8, k2, n2, k3, n3, k6, n6, k7, n7)</p> <p style="text-align: center;">5. Ismeretek/ Zenei írás-olvasás</p> <p>A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon.</p>
--	--

8. évfolyam

A 8. évfolyamon az ének-zene tantárgy alapóraszám: 34 óra

Szabadon tervezhető óra: 2 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
1. Zeneművek / Énekes anyag	14
2. Zeneművek / Zenehallgatási anyag	12
3. Ismeretek / Ritmikai fejlesztés	3
4. Ismeretek / Hallásfejlesztés	3
5. Ismeretek / Zenei írás, olvasás	2
Szabadon tervezhető óra	2
- Zeneművek/ Zenehallgatási anyag	2
Összes óraszám:	36

Tematikai egység	1. Zeneművek / Énekes anyag	Órakeret 14 óra
<i>Magyar népdalok:</i>		

A bolhási kertek alatt; A csitári hegyek alatt; Az igaz Messiás; Béreslegény; Bújosik az árva madár; Elindultam szép hazámból; Elmegyek, elmegyek; Erdő mellett estvéledtem; Gerencséri utca; Hej, haj Boldizsár – cigány népdal; Kőműves Kelemen balladája; Röpülj, páva

Műzenei szemelvények, más népek dalai:

Aranyosom – lengyel népdal; Enni, inni van csak kedvem – szlovák népdal; Régi mesékre – ír népdal; Nyírfácska - orosz népdal; Ismeretlen szerző: Az erdön már a rügy fakad – Tavaszköszöntő, a reneszánsz mű dallama; Bárdos Lajos: Csöndes kánon (Raics István); Gaudeamus igitur (két szólam); W. A. Mozart: Ó, felvirradt a szép óra; Gebhardi – Kerényi György: Glória szálljon – kánon; Nobody knows – spirituálé (két szólam)

Dalok alkalmakra, keresztény ünnepekre, jeles napokra:

Ó, gyönyörű szép, titokzatos éj; Kossuth Lajos azt üzente; Fónagy József – Arany János: Süvegemen nemzetiszín rózsá; Ma van húsvét napja

FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK

- Az újonnan, hallás után tanult népdalok, műdalok éneklése kottaképről és emlékezetből
- Előadói készség: az adott dal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)
- A parlando, rubato, giusto természetes módú használata
- Minta adása a dalok hiteles megszólaltatásához, a tanári, adatközlő és művészi előadásokból
- Megzenésített versek előadása tanár, hangszeren játszó osztálytárs által megszólaltatott hangszerkísérettel
- Dalok előadása a hozzájuk kapcsolódó tánccal, dramatizált előadással és hangszerkísérettel
- A helyes éneklési szokások és a tiszta intonáció fejlődése
- Felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait

JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK

- A zenei nevelés elsődleges tevékenységi formája az éneklés
- A kreativitás támogatása az éneklésnél, táncolásnál
- Éneklés az iskolai kórusban
- Részvétel az ünnepekhez kapcsolódó előadásokban, projektekben
- A Fejlesztési feladatok és Készségek elnevezésű részben javasoltak alkalmazása

ISMERETEK

- Népdalok és műdalok
- a magyar népzene régi és új rétegeinek jellemzői
- Műzene és népzenei feldolgozások különbsége
- Homofon és polifon (kánon) szerkesztés, imitáció
- A zenetörténeti stílusok vokális jellemzői
- A dúr és moll szerepe a zenei kifejezésben

Fogalmak

A korábban tanultak elmélyítése.

Tematikai egység	2. Zeneművek / Zenehallgatás		Órakeret 12 óra
<p>Zenehallgatási anyag: W. A. Mozart: A-dúr klarinét kvintett lassú tétele Frédéric Chopin: g-moll mazurka Liszt Ferenc: Mazeppa – részletek; XV. Magyar rapszódia Felix Mendelssohn: e-moll hegedűverseny I. tétel - részlet Antonin Dvořák: IX. Új világ szimfónia – IV. tétel (részlet) Giuseppe Verdi: Aida – Bevonulási induló; Nabucco – Szabadság kórus Georges Bizet: Carmen – Torreádor dal Erkel Ferenc: Bánk bán – Keserű bordal; Hazám, hazám Johannes Brahms: Akadémiai ünnepi nyitány – részlet Robert Schumann: Gyermekjelenetek – Álmodozás Richard Wagner: Tannhäuser - Nászinduló Pjotr Iljics Csajkovszkij: IV. szimfónia IV. tétel Claude Debussy: Gyermekkuckó - Néger baba tánca Bartók Béla: Négy szlovák népdal; Allegro Barbaro; Concerto: IV. tétel Intermezzo Interrotto Kodály Zoltán: Székelyfonó – Rossz feleség ballada, El kéne indulni, Fölszállott a páva – részletek a variációkból Kodály Zoltán- Weöres Sándor: Öregek, Esti dal Carl Orff: Carmina Burana – Ó, Fortuna Krzysztof Penderecki: Hirosima emlékezete George Gerschwin: Porgy és Bess – Porgy dala (Az ínség nálam a vagyon) Jazz standard-ek Új Pátiria sorozat – Utolsó Óra (autentikus felvételek) Népzenei revival legjobb felvételei</p>			
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK			
<ul style="list-style-type: none"> – a zenei befogadási készség fejlesztése a figyelem intenzitásának növelésével – élményszerűséget biztosító zenekövetés képességének kialakítása – a zenei ízlés és a zenei emlékezet fejlesztése a zenetörténet remekműveivel való találkozás során – a kultúrabefogadási szándék erősödése a remekművek elemzésén keresztül – a zene keltette érzések megfogalmazása tanári kérdések segítségével 			
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK	

<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel ifjúsági hangversenyeken, városi koncerteken (Zene Világnapja, adventi, karácsonyi koncert, templomi koncertek) – Élménybeszámoló készítése a hallott hangversenyek kapcsán – Adatgyűjtések a zenetörténet feldolgozásához – Zeneművek zenetörténeti rendszerezése – Koncertfilm megtekintése – Kiállítás megszervezése híres magyar zeneszerzőkről, zenekarokról, előadóművészekről, zeneművekről, koncerthelyszínekről – A lakóhely zenei emlékeinek összegyűjtése, megtekintése – Kiselőadás készítése különböző hangszerekről, zenei műfajokról, zeneszerzőkről, zeneművészekről – Kiselőadás készítése a népzenei gyűjtések történetéről – Kiselőadás a hangszerekről (megszólaltatási módjuk, felépítésük, képek, videók, animációk, applikációk felhasználásával) – Az elektronikus média által nyújtott lehetőségek tanári irányítású használata 	<ul style="list-style-type: none"> – Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális hátterüket – Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait
<p>Fogalmak</p>	<p>Zenei korstílusok: középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, századforduló, 20. századi zene, kortárs zene</p> <p>Zenei műfajok: zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé</p> <p>Hangfűrt, homofónia, polifónia, hangszerelés, elektronikus zene, dodekafónia, folklorizmus, neoklasszicizmus</p>

<p>Tematikai egység</p>	<p>3. Zenei ismeretek / Ritmikai fejlesztés</p>	<p>Órakeret 3 óra</p>
<p>FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK</p>		
<ul style="list-style-type: none"> – Ritmusgyakorlatok hangoztatása nyolcad-ütemmutatóval – Minden, korábban tanult ritmikai ismeret gyakorlása, alkalmazása változatos formákban – Alkotó készség: 3/8 és 6/8, valamint a felütés alkalmazása improvizáció során 		

<ul style="list-style-type: none"> – Részvétel közös kreatív zenélési formákban, a zeneművek befogadásának előkészítéséhez Felhasználja énekhangját, az akusztikus környezet hangjait, ütőhangszereket, egyszerűbb dallamhangszereket. 	
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult új dalok ritmusának hangoztatása – Ritmuskánon az osztály csoportjai között – Improvizáció, kreativitás támogatása a tanult ritmikai elemek felhasználásával – Egyszerűbb ritmushangszerek készítése – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása 	<ul style="list-style-type: none"> – Új ismeret: 3/8, 6/8 –os ütemmutató – Felütés- súlytalan indítás
Fogalmak	3/8-os ütemmutató, 6/8-os ütemmutató, felütés/súlytalan kezdés

Tematikai egység	4. Zenei ismeretek / Hallásfejlesztés	Órakeret 3 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK		
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult hangközök éneklése, hangoztatása változatos formákban – Az énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódó dallami elemek megfigyelése, megnevezése és éneklése – A tanult dalok, egyszólamú zenei részletek követése kottából – A dúr és moll jellegű hangzás további megfigyelése a zenehallgatási és az énekelt anyaghoz kapcsolódóan – A többszólamú éneklés fokozatos bevezetésével a többirányú figyelem, a hallás, az intonációs készség fejlődése – Bevezetés a többszólamúságba: egy hallott szólamhoz saját szólam megszólaltatása tiszta intonációval 		
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK	ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A zenei elemek vizuális megjelenítése kézjelekkel – Zenei kérdés, válasz rögtönzése – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult dallami elemek felhasználásával 	<ul style="list-style-type: none"> – A korábban tanultak elmélyítése, értelmezése – Kis és nagy szext, kis és nagy szeptim 	

	– A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása a hangközök és egyszerű harmóniák megfigyelésének és meghallásának gyakorlására	
Fogalmak	A korábban tanultak elmélyítése.	

Tematikai egység	5. Zenei ismeretek / Zenei írás-olvasás		Órakeret 2 óra
FEJLESZTÉSI FELADATOK, KÉSZSÉGEK			
<ul style="list-style-type: none"> – Rövid dallamok átírása betűkottáról hangjegyekre – Gyakorlat szerzése a felismerő kottaolvasásban – A kottakép újonnan tanult elemeinek felismerése kottából a tanult énekelt és zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan 			
JAVASOLT TEVÉKENYSÉGEK		ISMERETEK	
<ul style="list-style-type: none"> – A tanult zenei elemek vizuális megjelenítése – Zenei írás - olvasás a tanult ritmusokkal, dallamhangokkal – Az improvizáció és a kreativitás támogatása a tanult ritmikai és dallami elemek felhasználásával – Kottairáshoz alkalmas szoftverek használatának megismerése – A Fejlesztési feladatok, Készségek elnevezésű részben megfogalmazottak alkalmazása. 		<ul style="list-style-type: none"> – Új ismeret: 1#, 1 bé előjegyzés – A korábbi ismeretek mobilizálása: >Módosított és módosítójel nélküli szolmizációs hangok és törzshangok ismerete >A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon >Tiszta, kis- és nagy hangközök (T1-T8) megfigyelése és megnevezése az énekelt és a zenehallgatási anyaghoz kapcsolódóan >Fél és egész hangos építkezés fogalmi ismerete >Kis és nagy terc szerepének fogalmi ismerete dúr és moll jelleg hangzásában 	
Fogalmak	Minden korábban szereplő fogalom. Továbbá: G-dúr, e-moll, F-dúr, d-moll		

Szabadon tervezhető óra
Témakör: Zeneművek / Zenehallgatás
Órakeret: 2 óra

Tanulási eredmények

A zenepedagógiai tevékenység jelentős mértékben alapoz a kortárs kulturális és zenei környezetre is, segít megérteni és feldolgozni a modern életvitelhez kapcsolódó nagy mennyiségű hangzó anyagot és megtalálni bennük a művészi értékeket. Az élményszerzés kiteljesedhet koncerteken az élő zenével történő találkozásokkor, de legmagasabb fokát az iskolai minőségi kóruséneklésben érheti el.

**A
továbbhaladás
feltételei:**

1. Zeneművek/ Énekes anyaga

A nevelő által kijelölt népdalok szép, kifejező, pontos, tiszta éneklése kottaképről és emlékezetből. Az adott népdal, műdal karakterének árnyalt megszólaltatása (dinamika, tempó, zenei tagolás, frazeálás, stílus)

A magyar népdalok stílusrétegződése: régi és új stílusú népdal; felismeri a népdalok és a mai világ párhuzamait.

Zenetörténeti stílusok vokális jellemzőit ismeri.

2. Zeneművek/ Zenehallgatási anyag I.

Megnevez népdalgyűjtőket és tájékozott a népdalgyűjtés témakörében. Képes különbséget tenni a népdal és műdal közt. Tudja a régi és új stílusú népdalok jellemzőit.

Zeneművek/ Zenehallgatási anyag II.

Ismeri a zenetörténeti korszakok legfontosabb ismertetőjegyeit, történelmi és kulturális háttérüket (középkor, reneszánsz, barokk, klasszika, romantika, zenei impresszionizmus, századforduló, 20. századi zene, kortárs zene).

Azonosítani tudja az egyes korszakokhoz tartozó zenei műfajokat, jellemzőiket, hangszerelési sajátosságait (zsoltár, trubadúr ének, madrigál, mise, oratórium, kantáta, szvit, concerto, versenymű, szimfónia, szimfonikus költemény, műdal, rapszódia, opera, ária, kamarazene, jazz, spirituálé).

3. Ismeretek/ Ritmikai fejlesztés

Ismeri és használja a tanult ritmusértékek (egész, fél, negyed, nyolcad, tizenhatod) gyakorló nevét, grafikai jelét és értékét. Ritmusgyakorlatok, tanult dalok ritmusának hangoztatása nyolcad ütemmutatóval is.

4. Ismeretek/ Hallásfejlesztés

Megnevezi a tanult hangközöket (T5, T4, T8, k2, n2, k3, n3, k6, n6, k7, n7).

5. Ismeretek/ Zenei írás-olvasás

A szolmizációs hangok és a zenei törzshangok közötti alapvető különbség értelmezése a tanult énekelt anyagokon.